

TÖÖ NR: 23-09-03

Eelprojekt

Pargi tn 2//4 kauplushoone rekonstrueerimine ja laiendamine

Teed ja liikluskorraldus

Pargi tn 2//4 Taebla, Lääne-Nigula vald, Lääne maakond

SELETUSKIRI

Koostanud: J. Šarofost, Diplomeeritud teedeinsener, tase 7, 193456
Versioon: 0
Töö teostamise aeg: 2024/01

TELLIJA ANDMED

Haapsalu Tarbijate Ühistu	
Aadress	Tallinna mnt 1, 90507 Haapsalu linn, Lääne maakond
Tellija esindaja	Raimond Lunev raimond@hty.ee tel.: 505 3016

PEATÖÖVÕTJA ANDMED

OÜ EETEPROJEKT	Registrikood 10383143
Aadress	Narva mnt 7 Tallinn 10117 Tel: 660 1745 Tel: 506 9486
Juhataja	Indrek Niitla

SISUKORD

Sisukord

I.	ÜLDOSA.....	3
A.	Üldinfo	3
B.	Olemasolev olukord	4
C.	Projekteerimise peamisteks aluseks on:.....	4
D.	Normdokumendid.....	4
II.	ASENDIPLAAN JA VERTIKAALPLANEERING.....	5
A.	Asendiplaan ja vertikaalplaneering.....	5
B.	Liikluskorraldus – ja ohutusvahendid.....	6
C.	Projekteeritud kate	7
III.	EHITAMINE	9
A.	ÜLDISED MÄRKUSED.....	9
B.	TEHNOVÕRGUD	9
C.	AJUTINE LIIKLUSKORRALDUS	9
D.	ETTEVALMISTUSTÖÖD	9
E.	MULLATÖÖD.....	10
F.	KATE.....	10
G.	KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS	10
IV.	HOOLDUSJUHEND.....	11

I. ÜLDOSA

A. Üldinfo

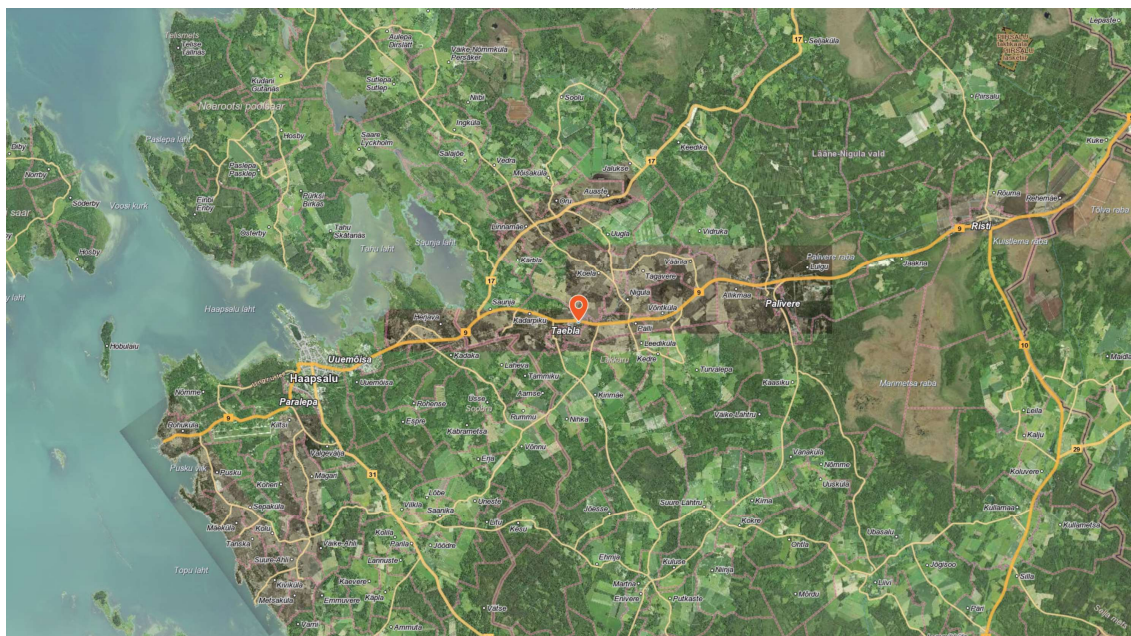
Käesolev Taebla, Pargi tn 2//4 olemasoleva kauplusehoone rekonstrueerimise (ümberehitamise) ja laiendamise ehitusprojekt on koostatud Haapsalu TÜ tellimusel.

Järgmises projekteerimistööde staadiumis pärast ehitusloa saamist koostatakse põhiprojekt, ehituskonstruksioonide osas tööprojekt. Liikluskorralduse, katendite ja vertikaalplaneerimise osa on projekteerinud PRO Teed OÜ, ehituskonstruksioonide osa OÜ Noolprojekt, veevarustuse ja kanalisatsiooni osa OÜ Ollmann GR, kütte ja ventilatsiooni osa OÜ Ollmann GR, elektri osa OÜ Rinkert ja nõrkvoolu osa OÜ Sivero.

Lääne-Nigula Vallavalitsuse korraldusega 27.12.2022 nr 2-3/22-621 määrati projekteerimistingimused nr 2211802/07616 Taebla alevikus Pargi tn 2//4 asuva 2-korruselise kauplusehoone (EHR kood 105011725) ümberehitamiseks ja laiendamiseks. Projekteerimistingimuste eelnõu kooskõlastati Transpordiameti poolt märkustega kirjas 15.12.2022 nr 7.1-2/22/27609-2.

Vastavalt Transpordiameti kirjale Pargi tn 2 kinnistu (katastritunnus 77601:002:0059) asub väikeses osas riigitee nr 9 Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla km 59,34-59,39 kaitsevööndis. Kinnistule on juurdepääs Pargi tänava kaudu ning kinnistul on ühendus Taebla kergliiklusteedega. Pargi tn 4 kinnistule (tunnus 77601:002:0024) on juurdepääs Pargi tänavalt ja Pargi tn 2 kinnistu kaudu.

Lähtuvalt kauplusehoone asukohast osaliselt riigitee kaitsevööndis on projekti koostamisel arvestatud olemasolevast ja perspektiivsest liiklusest põhjustatud häiringutega (müra, vibratsioon, õhusaaste). Riigiteede liiklusest põhjustatud häiringute ulatust on projekti koostamisel hinnatud. Projekti elluviijal on kohustus võtta tarvitusele meetmed „Rahvatervise seaduse“ § 8 lg 2 p 17 alusel kehtestatud sotsiaalministri 04.03.2002. a määruses nr 42 esitatud müra normtasemete tagamiseks. Tee omanik ei võta kohustusi rakendada leevendusmeetmeid riigitee liiklusest põhjustatud häiringute leevendamiseks projektiga käsitletaval alal. Kõik leevendusmeetmetega seotud kulud kannab arendaja.

Skeem 1 – Projekteeritava Taebla COOP asukoht

B. Olemasolev olukord

Pargi tn 2 ja Pargi tn 4 kinnistutel asub üks hoone – rekonstrueeritav ja laiendatav kauplusehoone. Olemasolev asfaltkattega parkla asub kinnistute Pargi tn ja maantee poolses servas. Pargi tn on kaetud asfaldiga ja käesoleva projektiga käsitletaval alal keskmiselt 5,4 m laiune.

Kruntidel puuduvad piirdeaiad. Piirkonnas on maapinnal madal kalle ida suunas. Haljasaladel ümber kauplusehoone kasvavad puud ja põõsad. Valdav osa puudest on vanad, suure läbimõõduga, osaliselt kuivanud okstega.

Ehitusgeoloogilisi uuringuid ei ole käesoleva projektiga seoses tehtud. Võimalik on kasutada varemtehtud uuringu aruannet (EGF 23603; Haapsalu raj. Taebla keskasula tehnovõrkude rekonstrueerimine; Lääne maakond, Lääne-Nigula vald, Taebla alevik; 1987; Vabariiklik koondis "Eesti Kolhoosiehitus" Projekteerimise Instituut "EKE Projekt" Tallinna IV osakond; šiffer 686038; trassi uuring; tehniline tööprojekt; sügavus 4 m).

C. Projekteerimise peamisteks aluseks on:

- Topograafiline Pargi tn 2, Pargi tn 4 ja Pargi tänava maa-ala plaan tehnovõrkudega on tehtud OÜ Geoman poolt 16.11.2023.a. (töö nr 57-2023).
- OÜ EETEPROJEKT „Eskiis“

D. Normdokumendid

Projekteerimisel on kasutatud järgmisi standardeid ja abimaterjale:

- Ehitusseadustik, vastu võetud 11.02.2015 (RT I, 30.10.2020, 6)
- Ehitusseadustiku ja planeerimisseadustiku rakendamise seadus, vastu võetud 18.02.2015 (RT I, 30.06.2020, 26)
- Nõuded ehitusprojektile, Majandus- ja taristuministri 17.07.2015 määrus nr 97 (RT I, 18.07.2015, 7)
- Tee ehitusprojektile esitatavad nõuded, Majandus- ja taristuministri 09.01.2020 määrus nr 2 (RT I, 20.11.2020, 4)
- Linnatänavad, EVS 843:2016
- Liiklusmärgid ja nende kasutamine EVS 613:2023
- Liiklusmärkide ja teemärgiste tähendused ning nõuded fooridele, Majandus- ja taristuministri RT I, 23.12.2020, 2
- Teemärgised ja nende kasutamine EVS 614:2022
- Betoonist aarekidid. Nõuded ja katsemeetodid EVS-EN 1340:2003+AC:2006/AC:2014
- Tee projekteerimise normid, Kliimaminister, vastu võetud 17.11.2023 nr 7, RT I, 22.11.2023, 9
- Asfaldist katendikihtide ehitamise juhised, kinnitatud Transpordiameti peadirektori 16.04.2021.a, nr 1.1-3/21/162
- Killustikust katendikihtide ehitamise juhised, kinnitatud Transpordiameti peadirektori 26.01.2022.a, nr 1.1-7/22/43;
- Muldkeha ja dreni projekteeerimise, ehitamise ja remondi juhised, kinnitatud Maanteeameti peadirektori 05.01.16 käskkirjaga nr 0001
- Tee ehitamise kvaliteedi nõuded, Majandus- ja taristuministri 03.08.2015 määrus nr 101 (RT I, 20.11.2020, 3)
- EVS 901-1 „Tee-ehitus, Osa 1: Asfaltsegude täitematerjalid“
- EVS 901-2 „Tee-ehitus, Osa 2: Bitumensideained“
- EVS 901-3 „Tee-ehitus, Osa 3: Asfaltsegud“
- Lääne-Nigula valla jäätmehoolduseeskiri, Lääne-Nigula Vallavolikogu, vastu võetud 15.06.2023 nr 14, RT IV, 04.07.2023, 4
- EVS 1340 (Betoonist aarekidid);

Kõikidest normdokumentidest kasutada ehituse valmimistähtajal kehtivaid versioone.

II. ASENDIPLAAN JA VERTIKAALPLANEERING

A. Asendiplaan ja vertikaalplaneering

Käesolevas projektis antud Pargi tn 2//4 kauplusehoone asendiplaan tugineb 2023. aastal Lääne-Nigula Vallavalitsuse ja Haapsalu TÜ-ga eelnevalt kooskõlastatud parkla lahendusele.

Asendiplaani projekteerimisel on arvestatud Transpordiameti kirjas 15.12.2022 nr 7.1-2/22/27609-2 toodud märkustega.

Pargi tn 2 kinnistu (katastritunnus 77601:002:0059) asub väikeses osas riigitee nr 9 Ääsmäe-Haapsalu-Rohuküla km 59,34-59,39 kaitsevööndis. Kinnistule on juurdepääs Pargi tänava kaudu. Kinnistul on ühendus Taebla kergliiklusteega. Projekti asendiplaanile on kantud EHS § 71 kohane teekaitsevöönd.

Pargi tn 2//4 kauplusehoone asub kahel kinnistul (Pargi tn 2 ja Pargi tn 4). Mõlemad kuuluvad Haapsalu Tarbijate Ühistule. Nimetatud kinnistuid, projekteeritud parklat ja Pargi tn-t projekteeritaval alal on käsitletud kui terviklikku asendiplaanilist lahendust, kuna COOPi kauplus on funktsionaalne tervik.

Käesoleva projekti alusel on kavas suurendada kauplusehoone ehitisealuse pinda, milleks tehakse 1-korruselise juurdeehitis hoone 1-korruselisele osale Pargi tn 2 kinnistul. Olemasolevat parklat kaupluse juures rekonstrueeritakse ja laiendatakse. Samuti rekonstrueeritakse Pargi tänavat parklaga külgnevas osas seoses parklaga.

Asendiplaanile on kantud projekteeritud ehitiste kaugused riigitee nr 9 äärmise sõiduraja välimisest servast. Olemasolev juurdepääs riigiteelt nr 9 on olemasoleva ristumiskoha (riigitee ja Pargi tänava ristmik) ning Pargi tn kaudu.

Projektilahendus ei riku piirinaabrite õigusi ega kahjusta avalikku huvi. See on kooskõlas projekteerimistingimuste, piirkonna hoonestuslaadi, väljakujunenud keskkonna ja kehtivate tuleohutusnõuetega.

Kauplusehoonet laiendatakse 1-korruselise juurdeehitisega loode suunas (Taebla bussijaama suunas). Kaupluse peasissepääsu asukoht hoone nurgas säilib. Selle asukohta ei ole kavas muuta, kuid sissepääs rekonstrueeritakse. Mittevajalikud välistrepid ja trepiplatvormid lammutatakse, rekonstrueeritakse parklat ja tehakse uued välistrepid ja kaldtee.

Hoone maantee poolse otsas olev keldritrepp -1 korrusele pääsuks säilitatakse. Kauba vastuvõtu ukse asukohta ja selle varikatust teises hooneotsas ei muudeta. Nende kõrvale ehitatakse kaupluse sorteeritud jäätmete konteineritele võrkseintega katusega varjualune. Konteinerite tühjendamine jätkub vastavalt lepingulisele jäätmeveograafikule.

Projekteeritud taarapunkti hakkab pääsema olemasolevast välisuksest hoone tagaküljel. Pangaautomaat säilitatakse olemasolevas asukohas hoone lõunapoolses nurgas.

Pakiautomaadid paigaldatakse ringi oma senisest asukohast uude asukohta - maantee poolse otsaseina äärde.

Projekteeritud hoone ± 0.000 (1. korruse puhta põranda kõrgusmärk) ei muudeta, sissepääsude kõrgusmärgid säilitatakse. Nende kõrgusmärkidega on arvestatud uute välistreppide ja kaldtee projekteerimisel.

Vertikaalplaneerimisel on lähtutud projekteerimismidest, olemasolevate teede, maapinna kõrgusest, ehitatava hoone arhitektuursetest ja konstruktiivsetest eripäradest.

Autoga sõidetavad platsid, sõidutee ja kõnnitee on kavandatud asfaltkattega.

Laskumised ja tõusmised kõnnitee- ja sõiduteelade vahel on lahendatud madaldatud äärekividega. Teede ja parklate lahendus vastab kehtivale standardile "Linnatänavad".

Tee ja platside kalded jäävad vahemikku 0,6% - 2,8%, kõnnitee on lahendatud ühepoolse 2,0% kaldega.

Kõnnitee platsist eraldava äärekivi kõrgus on 10 cm, langetatud kohtades 0 cm.

Parkla ja krundisisteste teede valgustamiseks paigaldatakse välisvalgustid hoone välisseinte külge. Pargi tn äärde projekteeritakse projekti EL-osa põhiprojektis uued tänavavalgustid või tõstetakse olemasolevad ringi uude projekteeritud asukohta. Hoone aadressnumber paigaldatakse välisseinale tänaval liiklejatele nähtavasse asukohta.

Uute puude või põõsaste istutamist ei ole käesoleva projektiga kavandatud. Vastavalt asendiplaani lahendusele krundil taastatakse murukate väljaspool projekteeritud hoonestust, teid ja platse. Kahjustatud ja projekteeritud lahenduse realiseerimist takistavaid puid on võimalik likvideerida pärast vastava loa saamist Lääne-Nigula Vallavalitsuselt.

Konteinerid sorteeritud jäätmetele paigaldatakse rajatavasse varjualusesse kauba vastuvõtu tsoonis. Klientide sissepääsude juurde paigaldatakse prügikastid.

Pargi tn 2//4 krundil ei toimu ega hakka toimuma keskkonnoahtlikku tegevust.

Liikluskorralduse lahenduse üldpõhimõtteid võrreldes olemasolevaga ei muudeta.

Juurdesõit kauplusele toimub jätkuvalt Pargi tn kaudu. Rekonstrueeritakse kaupluse parklat ja Pargi tänavat projekteeritud parklaga külgnevas osas.

Parklasse on kavandatud kokku 16 parkimiskohta. Vastavalt määruse „Puudega inimeste erivajadustest tulenevad nõuded ehitisele” 29.05.2018 nr 28 §4 peab olema alla 20 parkimiskohaga parklas vähemalt üks parkimiskoht liikumis- või nägemispuudega inimest teenindava sõiduki ning liikumispuudega juhi sõiduki parkimiseks. Invaparkimiskoht on paigutatud kaupluse sissekäigu vahetuslähedusse ja on lai (3,6x5m). Puudega inimeste sõidukite parkimiskohad peavad olema tähistatud vastava teemärgistega teekattel ning liikluskorraldusega nr. 874, mis paikneb parkimiskoha ees 1–1,2 meetri kõrgusel hoone seinal.

Jalgrataste parkla on kavandatud kaupluse peasissepääsu lähedale.

Vesi suunatakse rajatistest ja teede pealt haljasaladele, kus see saab lokaalselt pinnasesse imbuda.

Tee, kõnnitee ja platsi paiknemine ja parameetrid on kajastatud asendiplaanidel ja ristlõigete joonistel.

B. Liikluskorraldus – ja ohutusvahendid

Olemasolevad liikluskorraldusvahendid kinnistul puuduvad.

Parkimiskohad peavad olema markeeritud vastavalt EVS standardile: EVS 614:2022 Teemärgised ja nende kasutamine.

Parkimiskohtade eraldamiseks kasutatakse teekattemärgistust nr. 911. Invaparkimiskohad peavad olema markeeritud teekattemärgistuse nr. 976a-ga, sinisele taustale.

Puudega inimeste sõidukite parkimiskohad peavad olema tähistatud vastava teemärgistega teekattel ning liikluskorraldusega nr. 874, mis paikneb parkimiskoha ees 1–1,2 meetri kõrgusel hoone seinal.

Liikluskorraldusvahendite projekteerimise ja paigaldamise aluseks on võetud standard EVS 613:2023 „Liikluskorraldusvahendid ja nende kasutamine“.

Kasutada I suurusgrupi märke. Kasutada I klassi valgustpeegeldavat kilet välja arvatud juhtudel, kus vastavalt standardile on II klassi valgustpeegeldava kile kasutamine kohustuslik.

Uue liikluskorraldusega vastuolulised kattermärgistused ja liikluskorraldusvahendid tuleb likvideerida või asendada vastavalt projektile.

Tehnovõrkude rajamisel lõikudes, kuhu uusi teid või teede rekonstrueerimist ei ole projekteeritud, kõik katendid taastatakse.

Taastatav teekattemärgistus peab vastama projekteeritud liikluskorralduse lahendusele.

Liiklusmärkide materjalinõuded:

Kõik liiklusmärgid, liiklusmärkide postid ja kinnitustarvikud peavad vastu pidama EVS-EN 12899-1 kirjeldatud koormustele. Minimaalsed koormuste nõuded on toodud Riigiteede liikluskorralduse juhise tabelis II-1.4b. Vundamentide ehitamisel peab kasutama EVS-EN 206-1 nõuetele vastavat betooni. Betooni keskkonnaklassid valida vastavalt Riigiteede liikluskorralduse juhise punktile 1.5.6. Kasutatava liiklusmärgikile kohta tuleb esitada vastavussertifikaadid.

Liiklusmärkide postid ja tarvikud:

Kõik postid peavad olema kuum-galvaniseeritud terastorud, mille mõõtmed tagavad liikluskorraldusvahendi püsimise EN 12899 kirjeldatud koormuste korral. Kõik avatud ülemise otsaga postid tuleb varustada vastupidavast materjalist kattega, mis takistab vee sissepääsu posti.

Liiklusmärkide paigaldamine:

Projekteeritud liiklusmärgid paigaldada vastavalt standardile EVS 613:2023 „Liiklusmärgid ja nende kasutamine”.

C. Projekteeritud kate

Teekatendid on konstrueeritud vastavalt olemasolevale olukorrale, projekteerimismuutustele ja tüüpkonstruktsioonidele.

Katendi kasutusajaks võetud 20 aastat (vastavalt Elastsete teekatendite projekteerimise juhendile).

Projekteeritud katendikonstruktsioonid:

Sõidutee asfaltkate

AC 16 surf	h=6 cm
Killustikalus fr 32/64+16/32+8/16	h=25 cm
Dreenkiht (Kt 0,98)	h=25 cm
Olemasolev tihendatud sobiv aluspinnas, tihendada ja planeerida $K_f \geq 0,5$ m/ööp, $K_t = 0,95$	

Kõnnitee asfaltkate

Tihe asfaltbetoon AC 8 surf	h=5 cm
Killustik fr 4/32 (optimaalne segu)	h=20 cm
Liiv (Kt 0,95)	h=20 cm
Olev aluspinnas	

Haljastus

Murukülv	
Kasvupinnas	h=10 cm
Olemasoleva pinnase planeerimine ja murukülv	

Märkused:

- 1. Asfaltsegudes AC16surf kasutatavad materjalid peavad vastama EVS 901-3:2021“ AKÖL 1500-2999 nõuetele ja kergliiklusteel- AC 8 surf AKÖL 20 900-1499.
- Killustik peab vastama „Killustikust katendikihtide ehitamise juhisele“ tabel 1 AKÖL20 3000-6000; kergliiklusteel AKÖL 20 500-3000.
- Elastsusmoodul tihendatud aluse pinnal peab olema: sõiduteel ≥ 170 MPa; kõnniteel ≥ 140 MPa.
- Liivpinnasest dreenikihi elastsusmoodul, mõõdetuna teel LOADMAN- või INSPECTOR-tüüpi seadmega, peab olema vähemalt 65 MPa.

- Orgaaniline pinnas teekonstruktsioonide alt eemaldada ja asendada täiteliivaga või kruusaga või kasutada geotekstiili.
- Haljastatav maapind tuleb eelnevalt planeerida, vajadusel täita ehitusobjektilt saadava pinnasega, katta mullakihiga, mis on objektile saadaval.
- Teedel drenkihis kasutada liiva/kruusa filtratsioonimooduliga $k_f \geq 1,0$ m/ööp.
- Juhul, kui olemasolev aluspinnas erineb oluliselt projektis näidatuga, siis tuleb võtta ühendust Tellijaga ja Projekteerijaga.
- Tehnovõrkude kaevikute täitmine vastavalt tehnovõrkude projektidele. Tee konstruktsiooni all asuvate kaevikute täitepinnas peab olema vähemalt järgmiste parameetritega: $K_f = 0,5$ m/ööp; $K_t = 0,95$ või $E_{min} = 65$ MPa. Kihi tihendatust on soovitatav mõõta seadmega PENETROMEETER.
- Kasutatava asfaltsegu omadused ja sõelkõver peavad rahuldama EVS 901-3 toodud vastava segulehe tingimusi.
- Asfaltsegudes kasutatav filler peab rahuldama EVS 901-1 peatüki 5 nõudeid.
- Täitematerjalide ja filleri minimaalsed katsesagedused ja katsemeetodid on määratud EVS 901-1 tabelis 12.

Äärekivid

Kasutatavad äärekivid peavad olema valmistatud graniitkillustiku baasil ning paigaldusviis peab tagama nende püsivuse. Äärekivid tuleb paigaldada 10 cm paksusele kuivbetoonile margiga C16/20. Betoonikihi alla ehitada killustikust tihendatud alus. Äärekivid tuleb toetada mõlemalt poolt kivi betooniga. Üleminekud äärekividega lõikude alguses ja lõpus tuleb teostada minimaalselt ühe (~1 m) või kahe (~2 m) kivi ulatuses. Äärekivid peavad vastama standardile „Betonist äärekivid“ EVS-EN 1340, klass 3.

Betonist äärekivide kõrgused on projekteeritud järgnevalt:

10 cm	sõidutee asfaltkatte ja kõnnitee vahel ja liiklussaared
0 cm	langetatud kohtades

EHITUSAEGSETE MÕJUDE VÄHENDAMINE

- Ehitusaegse mürahäiringu vähendamiseks tuleb vältida öiseid ehitustöid (v.a hoonesisesed ehitustööd, mis ei põhjusta müraemissiooni väliterritooriumile). Kui meedet ei rakendata, võib esineda naaberlade elanike häirimist ja sellest tulenevaid kaebusi.
- Ehitusaegse tolmu teket tuleb minimeerida. Puistematerjalide ladustamisel ning kuivades tingimustes kaevetöid tehes tuleb vajadusel tolmu teket vältida niisutamise abil. Tolmuemissioone ehitustöödel on võimalik vältida ka materjali langemiskõrguse vähendamise abil, ehitusmaterjalide katmisega veol ja ladustamisel, ehitusplatsil teede ja seadmete perioodilise puhastamisega ning kui ehitusmaterjalide laadimist ei teostata tugeva tuulega. Kui meedet ei rakendata, võib esineda naaberlade elanike häirimist ja sellest tulenevaid kaebusi.
- Ehitustegevuse käigus tuleb vältida ülenormatiivse vibratsiooni teket. Ülenormatiivne vibratsioon võib eeskätt ohustada planeeringualal olemasolevat hoonet ning naaberkruntide hoonestust.

JÄÄTMEKÄITLUSE KORRALDAMINE

Juhul kui ehitustegevuse käigus tekib kahtlus pinnase reostunud olemise üle, tuleb teostada pinnaseanalüüs ning kindlaks teha reostuse maht. Kui esineb piirnormide ületamist, tuleb eemaldada reostunud pinnas ning anda see utiliseerimiseks üle vastavale ettevõttele, kellel on olemas jäätmeluba ohtlike jäätmete taaskasutamiseks ja kõrvaldamiseks. Meedet rakendamata kaasneb reostuse leviku ning tervise kahjustamise risk.

III. EHITAMINE

A. ÜLDISED MÄRKUSED

Enne ehitustööde algust on töövõtja kohustatud teavitama ja vajadusel kohale kutsuma kõikide kommunikatsioonide valdajad.

Kui ehituse töövõtulepingus ei ole määratud teisiti, peab töövõtja vastutama juurdepääsu- ja ümbersõiduteede hooldamise ning nõuetele vastavuse eest, mis võivad tekkida juurdepääsu- ja ümbersõiduteede kasutamisest.

Juhul kui ehitustööde käigus rikutakse kõnniteed, tuleb see taastada täislaiuses kogu kinnistu ulatuses.

Tehnovõrkude rajamisel ja ümbertõstmisel tuleb edastada tehnovõrkude valdajatele teostusjoonised, sealhulgas reserv- ja kaitsetorude paigaldamise teostusjoonised.

B. TEHNOVÕRGUD

Enne kaevetöid tuleb täpsustada kõikide kaablite, torustike jm tehnovõrkude asukohad ja sügavused, et vältida nende võimalikku kahjustamist ja lõhkumist ehitustööde käigus enne uute rajatiseosade valmishetke ja kasutuselevõttu.

Ristumistel maakaablitega kaitsta kaablid lõhestatud kaitsetoruga vähemalt 1 m ulatuses.

Ehitajal tuleb arvestada, et kui ehituse käigus ilmneb, et kaevamissügavus ületab kaabli (nt sidekaabel) paiknemissügavuse, siis üldjuhul tuleb kaabel töö käigus langetada uue süvendi põhja rajatud künnasse. Selleks tuleb süvendi põhja tõmmata ~30-40cm sügavune küna (vagu), süvendi põhja kaabli alla rajada ≥15cm paksune liivapadi, millele kaabel langetatakse. Küna (vagu) täidetakse peale kaabli langetamist samuti pealt liivaga.

Töid kaablikaitsetsoonis tuleb teha käsitsi või väike-mehhanismidega. Mehhanismide kasutamisel (nt tihendamisel) torutrasside (kanalite) kohal tuleb arvestada, et trass oleks eelnevalt kaetud vähemalt 15 cm paksuse pinnase kihiga, kui pole teisiti määratud trassi valdaja poolt. Vajadusel on kommunikatsioonidega ristumistel oleva trassi kõrvale või uude kohta (vastavalt kooskõlastusele) ette nähtud paigaldada kaitse/reservtoru(d).

Säilitatavate kaevude kaaned tõsta tee tasapinda kui tööprojekti pole näidatud erilahendust.

C. AJUTINE LIIKLUSKORRALDUS

Ehitustööde ajal tuleb tagada optimaalne liikluskorraldus. Vastavalt kohaliku omavalitsuse juhiste tuleb tagada liiklusohutus avalikult kasutatavatel teedel ja tänavatel. Ehitustööde ajal järgida Majandus- ja Kommunikatsiooniministri määruses nr 43, 13.07.2018 „Nõuded ajutisele liikluskorraldusele“ toodud reegleid juhiseid.

Detailne ajutine liikluskorraldus lahendatakse tööde korralduse etapis.

D. ETTEVALMISTUSTÖÖD

Enne ehitustööde algust on töövõtja kohustatud leidma endale sobivad ajutised laoplatsid ning vajadusel sõlmima nende kasutamiseks vajalikud kokkulepped. Vajadusel tuleb ajutiste laoplatside asukohad täpsustada ja kooskõlastada Tellijaga.

Kõik ette jäävad konstruktsioonid või konstruktsiooniosad tuleb lammutada või demonteerida ning selle tagajärjel tekkinud jäätmed eemaldada ja teisaldada Tellija poolt heakskiidetud jäätmekäitluskohta.

E. MULLATÖÖD

Rajatavate teede konstruktsiooni aluse laiuses tuleb koorida kasvupinnas. Mulde pealne tuleb planeerida paralleelselt katte projekteeritud vertikaalplaneerimisega. Konstruktsiooni alune pind tuleb tihendada.

Kasvupinnas koorida eraldi ja kasutada samal ehitusel haljastamiseks või üle anda vastavat jäätmeluba omavale isikule.

Enne mulde ja katendi ehitustöid tuleb paigaldada vajalikud kaitse- ja reservtorud ning hülsid või teostada muud vajalikud ettenähtud kaitsemeetmed.

Seejärel rajatakse projekteeritud tehnovõrgud. Pärast tehnovõrkude rajamist ning esialgsete tagasitäidete tegemist käsitsi ning tihendamist võib alustada mulde ehitamise või konstruktsiooni aluse tihendamisega.

Muldesse paigaldatav materjali peab olema orgaanikavaba ja tihendatav. Mulde pealne tuleb planeerida paralleelselt katte projekteeritud vertikaalplaneerimisega. Konstruktsiooni alune pind tuleb tihendada. Ehitamisel tuleb jälgida, et olemasolev või rajatud mulle ning alus oleksid tihendatud (tihendustegur minimaalselt 0,92) ja planeeritud kaldega.

F. KATE

Mulde peale tuleb rajada drenkiht. Selle peale rajada killustikkatte ja juhinduda ehitamisel „Killustikust katendikihtide ehitamise juhiseist“. Killustikalusele rajatakse asfaldist kattekihid.

Asfaltkatte ehitamisel juhinduda „Asfaldist katendikihtide ehitamise juhiseist“.

Tööde tegemisel tuleb juhinduda ka „Tee ehitamise kvaliteedi nõuetest“.

G. KESKKONNAKAITSE JA JÄÄTMEKÄITLUS

Ehitusperioodil vastutab töövõtja keskkonnakaitse eest ehitusobjektil ja selle kõrval oleval alal vastavalt Eesti Vabariigi kehtivatele seadustele ja nõuetele ning Tellija poolsetele juhistele.

Ehitustööde lõpetamisel tuleb likvideerida (lammutada või üles kaevata) kõik ajutised rajatised, lammutustöödel tekkivad jäätmed tuleb objektilt teisaldada. Kogu ehituspraht tuleb kokku korjata ja ära vedada konteinerites või muul kindlal transpordivahendil selleks ettenähtud kohta. Ehitusjäätmete matmine või põletamine on rangelt keelatud.

Ehituse käigus tekkivad ehitusjäätmed taaskasutatakse või kõrvaldatakse sellekohase jäätmeloaga ehitusjäätmete käitluskohas. Töö käigus tuleb eraldada täiteks mittesobiv materjal ja tagasitäiteks ning teekatte aluseks sobiv materjal. Kõik väljakaevatud pinnas, mis pannakse kõrvale tagasitäiteks või mõneks muuks otstarbeks, tuleb ladustada selleks ette nähtud platsile. Kaevematerjale ei tohi paigutada kohtadesse, kus neid saab ära uhtuda või kus need võivad valguda teedele või kõrval territooriumile. Kui midagi sellist juhtub, siis peab töövõtja tekkinud olukorra viivitamatult oma kulul kõrvaldama.

Raudbetoon- ja betoondetaile, asfalti, eelsorditud ehituskive ja telliseid ning puitu ei ole lubatud ladestada prügilas ega kasutada pinnasetäiteks väljaspool prügilat. Raudbetoon- ja betoondetailid ning tõrva mittesisaldav asfalt tuleb anda purustamiseks ja materjalide taaskasutamiseks.

Ohtlike jäätmete tekitaja vastutab nende ohutu hoidmise eest kuni jäätmete üleandmiseni jäätmeluba ja ohtlike jäätmete käitluslitsentsi omavale ettevõttele.

IV. HOOLDUSJUHEND

ÜLDISED HOOLDUSNÕUDED

Sõidu- ja kõnniteelt peab olema tagatud vee äravool. Libeduse tõrjeks võib tee omaniku loal kasutada ka looduslikku liiva. Kevadised hooldustööd, nagu liikluskorraldusvahendite korrastus, rajatiste puhastamine, talihoolduse käigus libedusetõrjeks kasutatud puistematerjali jääkide äravedu peab olema lõpetatud hiljemalt tee omaniku ja hooldaja vahel kokku lepitud tähtajaks, kuid mitte hiljem kui iga aasta 15. maiks.

LIIKLUSKORRALDUSVAHENDID

Liiklusmärgid peavad olema puhtad, loetavad ja reflekteeruvad 30 m kauguselt nii valgel kui ka pimedal ajal sellele liiklejale, kellele need on mõeldud. Vähemalt 95% märgi pinnast peab olema vigastusteta. Juhul kui nimetatud tingimused ei ole tagatud, tuleb märgid korrastada või välja vahetada.

HALJASTUSE HOOLDAMINE

Muru niitmist tänavamaal tuleb teostada vastavalt seisunditasemele. Kattega teel rohu niitmine teepeenralt vähemalt 1 kord hooaja jooksul. Muru ei niideta ega trimmerdata puudele ja põõsastele lähemal kui 50 cm juurekaelast. Teemaa puhastustööd viia läbi vastavalt vajadusele.

TALIHOOLE

Libedusetõrje tuleb tagada ohtlikes kohtades mehaanilise libedusetõrjevahendiga. Tagada tuleks jalgsi liiklejate läbipääs igal ajahetkel, ka abivahenditega nagu lapsevanker, ratastool vms.

Lume lükkamisel tuleb silmas pidada, et lumi lükatakse jalgteest muruga kaetud teeserva. Eraomaniku maale ilma kirjaliku nõusolekuta lume kuhjamine pole lubatud. Lume äraveo korraldab vajadusel tee omanik.